

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Никола Андреев Манев, на трудов договор в НБУ, направление на последната хабилитация „Наказателен процес” по процедурата за придобиване на научна и образователна степен „доктор” в научна област 3. ”Социални, стопански и правни науки”; професионално направление 3.6. ”Право”, докторска програма „Наказателно право”, с кандидат Елена Пенкова Недялкова, главен асистент в Департамент „Право” на НБУ до научното жури по защита на дисертационен труд

ПОЧИТАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед на Ректора на НБУ съм определен за член на журито, в изпълнение на което представям следното становище:

Елена Недялкова е главен асистент в НБУ, докторант на самостоятелна подготовка. Предвид на нормативно установените изисквания същата представя едно завършено дисертационно изследване върху актуална за правораздаването тема – „Защита на свидетеля в наказателното производство на Република България”. Става дума за материя, която е наситена с множество стари и нови проблеми, някои и до ден днешен нерешени от законодателя по задоволителен начин. Поради това самата тема предполага научна смелост и поемане на възможни трудности в хода на научното изследване, които в крайна сметка са успешно преодоленни от автора. Дисертационният труд е в обем от 291 страници, с богата ползвана и цитирана под линия научна литература. Работата е обсъдена на заседание на Департаментния съвет на Департамент „Право”, където е открита предварителната процедура, и е насочена за защита пред научно жури. Структурно изложението съдържа

увод, три глави и заключение. Главите се подразделят на раздели, които конкретизират разглежданата тематика.

В глава първа са разгледани проблемите относно процесуалния статут на свидетелите, като е направена широка сравнително-правна съпоставка с правната уредба на други европейски страни. Анализът съдържа историко-правен момент, което е предназначено да покаже основните моменти на развитието на този важен за наказателното производство институт. Глава втора е посветена на нормативната основа и същността на защитата на свидетелите. Значението на дадените от него в хода на разпит показания като елемент от доказателствената съвкупност при наличие на която се постановяват процесуалните актове на държавните органи. Глава трета е ориентирана към проблемите, които поставя защитата предвид на протичащия познавателен процес, особено в рамките на правораздавателното съдебно производство; направено е сравнение със сходни институти и това дава възможност за по-широки обобщения. Изводите на автора са формулирани в края на всяка отделна глава. Изразени са идеи за оптимизиране на българското законодателство.

Съдържанието на трите глави изчерпва предмета на научното изследване.

Задача на анализа е насочена към даването на по-пълно и изчерпателно разглеждане на защитата на свидетелите, започната с измененията и допълненията на НПК от 1997г. И доразвита с действащия процесуален кодекс и специалния Закон за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство.

Цел на дисертацията е да се даде перспективата в развитието на този важен за правораздаването институт, което следва да е съобразено и с всички международно-правни актове, особено действащите на територията на страните от Европейската общност.

Видно от представените материали, авторът има достатъчно публикации по темата, направени включително в най-авторитетните периодични правни издания – тези на СУ”Св.Климент Охридски” и БАН. Проучил е достъпните литературни източници от значение на разработката на дисертационния труд. Посочени са и някои решения на Върховния касационен съд по тези въпроси. Без никакво съмнение Елена Недялкова ни представя една завършена дисертация, която третира проблеми на развитие на българската правна система с подчертана важност. Това до голяма степен определя дисертабилността на труда. В последните около двадесет години законодателството на наказателно-правната система у нас реформата засяга предимно досъдебното производство и доказването. Но защитата на свидетелите е слабо застъпена и по нея липсва изследване с монографично естество и обем.

Проучването на дисертацията показва, че са постигнати необходимите за защита на дисертационен труд положителни резултати, овладян е научен инструментариум, умение за самостоятелна научна работа и проверка на състоятелни научни хипотези. Това се подкрепя от конкретни и приноси моменти, отнасящи се главно до обогатяване на съществуващи знания в правната наука, както следва:

Проучването на дисертацията показва, че са постигнати необходимите за защита на дисертационен труд резултати: способност за откриване и научно изследване на правна тема, овладян научен инструментариум, умение за самостоятелна научна работа при формулиране и проверка на състоятелни научни хипотези. Това се подкрепя от конкретни положителни и приноси моменти, отнасящи се главно до обогатяване на съществуващи знания в правната наука, както следва:

-постановката на проблема е върху основата на правилна от научно-методическа гледна точка структура и съдържание на изследването;

- изтъкнати са най-съществените проблеми пред съда и прокурора при защита на свидетелите ;

- направена е сравнително-правна съпоставка предвид правните системи на другите държави;

- състоятелно е виждането, че законодателството следва ясно да дефинира понятието „защитен свидетел”, което е изискуемо според европейските стандарти;

- правилно е и виждането, че законодателно следва да се дефинира фактическото съжителство като обстоятелство, даващо основание на лица да свидетелстват по наказателни дела.

Работата дава основание и за някои критични бележки:

-не всички глави, раздели и подраздели са балансирани като обем;

- не е извършено позоваване на богатата съдебна практика, както и решения на Конституционния съд и Съда в Страсбург, прилагащ Конвенцията за правата на човека;

На някои места изложението се състои в преразказ на действащата правна уредба, без да е предложен съответен научен анализ.

Отделни виждания на кандидата не могат да бъдат напълно споделени от съдържателна гледна точка.

Бележките засягат отделни положения в дисертационния труд и отстъпват на дадените положителни резултати от автора. Дисертацията е написана в резултат на упорита работа и добросъвестни усилия на автора в областта на научния анализ. Достигнатите изводи в повечето случаи са добре аргументирани и представляват основа за състоятелни промени в законодателството и в процесуалната практика.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представената ни за защита дисертация „Защита на свидетелите в наказателното производство на Република България” съдържа достатъчно успешни научни решения и необходимите приноси моменти от

теоретико-приложен характер. Това предоставя необходимите основания да ѝ бъде дадена положителна оценка и да се предложи на научното жури да предприеме съответните действия по присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Елена Пенкова Недялкова в професионалното направление 3.6. Право, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки.

10 юли 2014г.

Проф.д-р Никола Андреев Манев